

Số: /TB-BNN-VPĐP

Hà Nội, ngày tháng năm 2023

THÔNG BÁO

Kết luận của Bộ trưởng Lê Minh Hoan tại Hội nghị Sơ kết 03 năm thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025

Ngày 17 tháng 7 năm 2023, tại điểm cầu Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ trưởng Lê Minh Hoan, Phó Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương các chương trình mục tiêu quốc gia giai đoạn 2021-2025 (sau đây gọi tắt là Ban Chỉ đạo Trung ương), Tổ trưởng Tổ công tác Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025 (sau đây gọi tắt là Tổ công tác) đã chủ trì Hội nghị trực tuyến Sơ kết 03 năm thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025 (sau đây gọi tắt là Chương trình) trực tuyến với 63 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương. Đồng chủ trì Hội nghị có Thứ trưởng Trần Thanh Nam, thành viên Ban Chỉ đạo Trung ương, Tổ phó Tổ công tác (tham dự trực tuyến). Tham dự Hội nghị tại điểm cầu của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn có đại diện các cơ quan của Đảng, Văn phòng Chính phủ, Kiểm toán Nhà nước; Lãnh đạo Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội; thành viên Tổ công tác về Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025; lãnh đạo Ủy ban nhân dân một số tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, thành viên Ban chỉ đạo các chương trình MTQG và Văn phòng Điều phối nông thôn mới một số tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; lãnh đạo các đơn vị trực thuộc Bộ; các chủ thể sản phẩm OCOP 5 sao; các Hội, hiệp hội và các cơ quan thông tấn báo chí. Tại điểm cầu các địa phương có đại diện lãnh đạo Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; các đồng chí thành viên Ban Chỉ đạo cấp tỉnh; Lãnh đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Văn phòng Điều phối nông thôn mới cấp tỉnh và các Sở, ngành có liên quan; đại diện Ban Chỉ đạo các chương trình mục tiêu quốc gia, Văn phòng Điều phối nông thôn mới cấp huyện; lãnh đạo cấp xã...

Sau khi xem Phóng sự kết quả 03 năm thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025 và nghe Báo cáo tóm tắt kết quả 03 năm thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới (2021-2023), nhiệm vụ trọng tâm thực hiện giai đoạn đến năm 2025, ý kiến phát biểu của lãnh đạo một số địa phương, lãnh đạo các tổ chức chính trị - xã hội, Bộ trưởng Lê Minh Hoan kết luận và chỉ đạo như sau:

I. ĐÁNH GIÁ CHUNG

Sau gần 03 năm triển khai thực hiện, được sự quan tâm chỉ đạo sát sao của Quốc hội, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương các chương trình MTQG giai đoạn 2021-2025, sự phối hợp chặt chẽ của các cấp, các ngành, cùng với sự nỗ lực, quyết tâm của cả hệ thống chính trị các cấp từ trung

ương đến địa phương, là sự đồng tình, hưởng ứng và tham gia tích cực của mọi tầng lớp nhân dân, Chương trình bước đầu đã đạt được những kết quả quan trọng, tạo nên sự thay đổi mạnh mẽ, sức sống và diện mạo nông thôn ngày càng khang trang, hạ tầng kinh tế - xã hội tiếp tục được đầu tư cải tạo, nâng cấp và làm mới tương đối đồng bộ; tư duy kinh tế nông nghiệp bước đầu lan tỏa, tác động vào quá trình phát triển kinh tế ở nông thôn; môi trường, cảnh quan nông thôn ngày càng được cải thiện theo hướng sáng, xanh, sạch, đẹp, an toàn, giàu bản sắc văn hóa truyền thống, thích ứng với biến đổi khí hậu và phát triển bền vững. Nông thôn đang dần trở thành những “miền quê đáng sống”, là nơi “đề đi về”.

Đến hết tháng 6/2023, cả nước có 73,6% số xã đạt chuẩn nông thôn mới (tăng 11,3% so với cuối năm 2020), trong đó, có 100 xã khu vực III vùng dân tộc thiểu số và miền núi, có 04 xã đặc biệt khó khăn vùng bãi ngang ven biển và hải đảo đạt chuẩn nông thôn mới, 1.331 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao và 176 xã đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu. Có 263 đơn vị cấp huyện thuộc 58 tỉnh, thành phố được công nhận hoàn thành nhiệm vụ/đạt chuẩn nông thôn mới (tăng 90 đơn vị so cuối năm 2020). Có 19 tỉnh, thành phố có 100% số xã đạt chuẩn nông thôn mới (tăng 07 địa phương so với cuối năm 2020), trong đó có 05 tỉnh đã được Thủ tướng Chính phủ công nhận hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới. Chương trình Mỗi xã một sản phẩm (OCOP) đã có bước phát triển mạnh mẽ, góp phần khơi dậy tiềm năng, lợi thế, các giá trị bản địa của vùng, miền, địa phương; khơi dậy tư duy sáng tạo, đổi mới, truyền tải được những giá trị văn hóa truyền thống, hồn cốt của dân tộc trong từng sản phẩm, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế nông thôn theo hướng “tích hợp đa giá trị”. Có 9.852 sản phẩm OCOP được công nhận đạt 3 sao trở lên, trong đó có 42 sản phẩm đã được công nhận 5 sao cấp quốc gia. Chất lượng, độ tin cậy của các sản phẩm OCOP đang từng bước khẳng định được vị thế trên thị trường và được người tiêu dùng ưu tiên lựa chọn. Các chương trình chuyên đề khác được triển khai theo tiến độ. Thu nhập bình quân đầu người năm 2022 khoảng trên 46 triệu đồng/người/năm (tăng 4,6 triệu đồng so với năm 2020). Tỷ lệ hộ nghèo đa chiều khu vực nông thôn năm 2022 còn khoảng 5,4% (giảm 1,7% so với năm 2020)...

Bên cạnh những kết quả đạt được thì trong quá trình triển khai thực hiện, nhất là ở cơ sở, cũng còn một số vướng mắc, hạn chế cần phải tháo gỡ, một số vấn đề mới nảy sinh. Hệ thống văn bản pháp lý, văn bản hướng dẫn thực hiện Chương trình ở cấp trung ương chậm được ban hành, một số hướng dẫn của một số Bộ, ngành cao hơn so với quy định của Thủ tướng Chính phủ nên thiếu khả thi. Một số địa phương còn lúng túng, chậm ban hành các văn bản cụ thể hóa Bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới giai đoạn 2021-2025 theo phân cấp; chậm ban hành Đề án/Kế hoạch triển khai các Chương trình chuyên đề. Tiến độ giải ngân kế hoạch vốn ngân sách trung ương năm 2022 (bao gồm cả kế hoạch vốn năm 2021 chuyển sang thực hiện năm 2022) và giai đoạn 2021-2025 còn chậm. Mô hình tổ chức và cơ chế làm việc của văn phòng điều phối nông thôn mới cấp tỉnh ở các địa phương có sự khác nhau, chưa thống nhất và còn nhiều lúng túng. Kết quả đạt chuẩn xã nông thôn mới của một số vùng vẫn còn khoảng cách chênh lệch lớn, chưa bền vững. Đặc biệt, vẫn còn 16 huyện nghèo thuộc 12 tỉnh còn “trắng xã nông thôn mới”. Chất lượng đạt chuẩn và công tác duy trì bền vững kết quả của

một số xã sau đạt chuẩn còn hạn chế, đặc biệt là tiêu chí môi trường, thu nhập, an ninh trật tự xã hội; nhiều địa phương đã được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới rà soát lại theo bộ tiêu chí của giai đoạn 2021-2025 lại không đạt. Chất lượng các công trình cơ sở hạ tầng sau khi đạt chuẩn ở một số địa phương đã có dấu hiệu xuống cấp do chưa được quan tâm, duy tu bảo dưỡng thường xuyên. Phong trào “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới” ở nhiều nơi bị chững lại.

II. ĐỊNH HƯỚNG THỰC HIỆN TRONG GIAI ĐOẠN 2023-2025

Để tiếp tục thực hiện thành công các mục tiêu xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025 đã được phê duyệt đảm bảo thực chất, đi vào chiều sâu và bền vững, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế nông thôn, nâng cao chất lượng đời sống vật chất và tinh thần của người dân nông thôn, trong thời gian tới cần tập trung vào một số nội dung, nhiệm vụ trọng tâm sau:

1. Đánh giá kỹ lưỡng những kết quả đạt được trong 03 năm 2021-2023, trong đó, tập trung phân tích, làm rõ những mặt được, những mặt chưa được, những tồn tại, hạn chế, khó khăn, vướng mắc cần khắc phục, tác động, ảnh hưởng của Chương trình đến phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và cả nước, qua đó rút ra bài học kinh nghiệm.

2. Quán triệt, nâng cao hơn nữa nhận thức, vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, chính quyền các cấp và cả hệ thống chính trị, nhất là vai trò của người đứng đầu trong xây dựng nông thôn mới; tiếp tục quan tâm và đẩy mạnh hơn nữa công tác tuyên truyền về nội dung, yêu cầu và những định hướng trong tổ chức thực hiện Chương trình; nâng cao nhận thức, chuyển đổi tư duy cho cán bộ và người dân về xây dựng nông thôn mới và phát triển kinh tế nông thôn, coi đây là một cuộc cách mạng về tư duy trong xây dựng nông nghiệp, nông dân, nông thôn; nâng cao chất lượng các phong trào thi đua xây dựng nông thôn mới, phong trào “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới” giai đoạn 2021 - 2025 do Thủ tướng Chính phủ phát động gắn với Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”; Quán triệt, đẩy mạnh thực hiện các chủ trương, đường lối của đảng về xây dựng nông thôn mới, Chiến lược phát triển nông nghiệp và nông thôn bền vững giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050...

3. Tiếp tục nghiên cứu, rà soát, hoàn thiện hệ thống cơ chế chính sách hỗ trợ xây dựng nông thôn mới nhằm kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho địa phương, đảm bảo phù hợp với điều kiện thực tế để đẩy nhanh tiến độ, hiệu quả Chương trình; điều chỉnh Bộ tiêu chí nông thôn mới các cấp theo các mức độ phù hợp hơn với tình hình thực tế tại các địa phương và đặc thù của vùng, miền.

4. Tiếp tục ưu tiên tập trung nguồn vốn ngân sách nhà nước, huy động tối đa các nguồn lực hợp pháp để hỗ trợ, đầu tư cho xây dựng nông thôn mới, nhất là những địa bàn đặc biệt khó khăn vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, vùng bãi ngang ven biển và hải đảo, các huyện nghèo. Tiếp tục nghiên cứu, đề xuất cơ chế, giải pháp hướng dẫn các địa phương sử dụng hiệu quả nguồn vốn hỗ trợ thực hiện 02 chương trình MTQG còn lại để tập trung đầu tư hoàn thành các tiêu chí, chỉ tiêu xây dựng nông thôn mới trên địa bàn đặc biệt khó khăn.

5. Chỉ đạo triển khai thực hiện các nội dung của Chương trình; 06 chương trình chuyên đề trọng tâm đảm bảo chất lượng, hiệu quả và thực chất, nhất là các mô hình chỉ đạo điềm của trung ương, tránh dàn trải, lãng phí, mang tính hình thức và chạy theo thành tích.

6. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, đánh giá việc thực hiện Chương trình. Phối hợp chặt chẽ với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị, xã hội các cấp trong công tác giám sát, phản biện xã hội, lấy ý kiến về sự hài lòng của người dân đối với kết quả thực hiện Chương trình. Kịp thời khen thưởng những tổ chức, cá nhân làm tốt. Đồng thời, có biện pháp phòng ngừa, kịp thời ngăn chặn các biểu hiện tiêu cực, lãng phí, xử lý nghiêm các vi phạm trong quá trình thực hiện Chương trình.

III. PHÂN CÔNG TỔ CHỨC TRIỂN KHAI, THỰC HIỆN

1. Đề nghị các bộ, ngành Trung ương:

Tiếp tục triển khai thực hiện các nội dung, nhiệm vụ của Chương trình theo chức năng, nhiệm vụ được giao, bám sát các định hướng trọng tâm nêu trên; kịp thời hướng dẫn, tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai thực hiện đảm bảo phù hợp với điều kiện thực tế, đẩy nhanh tiến độ, hiệu quả của Chương trình.

2. Đề nghị các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương:

- Quyết liệt thực hiện Chương trình tổng thể xây dựng nông thôn mới, các chương trình chuyên đề; tiếp tục đẩy mạnh triển khai Chương trình OCOP theo hướng đi sâu vào chất lượng, phát huy vai trò, ý nghĩa của Chương trình trong phát triển nông nghiệp hữu cơ, nông nghiệp sạch, du lịch, bảo vệ môi trường, giữ gìn và phát huy các giá trị văn hoá truyền thống của các địa phương. Mỗi tỉnh, thành phố cần nghiên cứu bổ sung thêm chức năng của Trung tâm xúc tiến thương mại, đầu tư tỉnh, thành phố về huấn luyện người dân phát triển sản phẩm OCOP, khởi nghiệp trong nông nghiệp, để người dân phát huy được tính “chăm chỉ, tự lực, hợp tác”, tự hào về các sản phẩm do mình tạo ra và làm giàu trên chính mảnh đất của mình.

- Tiếp tục ưu tiên tập trung nguồn vốn ngân sách nhà nước, huy động tối đa các nguồn lực hợp pháp để hỗ trợ, đầu tư cho xây dựng nông thôn mới, nhất là những địa bàn đặc biệt khó khăn vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, vùng bãi ngang ven biển và hải đảo, các huyện nghèo. Tiếp tục nghiên cứu, đề xuất cơ chế, giải pháp hướng dẫn các địa phương sử dụng hiệu quả nguồn vốn hỗ trợ thực hiện 02 chương trình MTQG còn lại để tập trung đầu tư hoàn thành các tiêu chí, chỉ tiêu xây dựng nông thôn mới trên địa bàn đặc biệt khó khăn...

3. Giao Văn phòng Điều phối nông thôn mới Trung ương:

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan tổng hợp đầy đủ các ý kiến tham gia của các đại biểu tham dự Hội nghị để tổng hợp, hoàn thiện Báo cáo; tập trung nghiên cứu, rà soát và báo cáo Bộ xem xét giải quyết, tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc của các địa phương trong quá trình triển khai thực hiện Chương trình theo thẩm quyền; đối với những nội dung vượt quá thẩm quyền, hoặc liên quan đến

các bộ, ngành trung ương khác sẽ tổng hợp, báo cáo Thủ tướng Chính phủ và Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương xem xét, quyết định.

- Chủ trì tổng hợp sáng kiến triển khai Chương trình tại các địa phương, biên tập và xây dựng thành tài liệu để giới thiệu cho các tỉnh, thành phố để lan toả tinh thần, phương pháp và cách tiếp cận trong xây dựng nông thôn mới. Đồng thời, cần có tư duy về “làm mới Chương trình nông thôn mới” trên cơ sở tìm tòi cái mới, đổi mới cách làm và thổi luồng khí mới cho Chương trình.

- Nghiên cứu, tham mưu tổ chức một số hội nghị để trao đổi chuyên sâu về phát triển kinh tế nông thôn, đặc biệt là về Chương trình OCOP, du lịch nông thôn, bản sắc làng quê...

- Chủ trì tham mưu cho Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, phối hợp với các bộ, cơ quan có liên quan tiếp tục nghiên cứu, rà soát, tham mưu cho Thủ tướng Chính phủ, Ban Chỉ đạo Trung ương về hoàn thiện hệ thống cơ chế chính sách hỗ trợ xây dựng nông thôn mới nhằm kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho địa phương, đảm bảo phù hợp với điều kiện thực tế để đẩy nhanh tiến độ, hiệu quả Chương trình; điều chỉnh Bộ tiêu chí nông thôn mới các cấp theo các mức độ phù hợp hơn với tình hình thực tế tại các địa phương và đặc thù của vùng, miền.

Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn thông báo để các cơ quan, đơn vị có liên quan biết và triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng Chính phủ (để b/c);
- PTTgCP Trần Lưu Quang (để b/c);
- Bộ trưởng Lê Minh Hoan (để b/c);
- Thứ trưởng Trần Thanh Nam (để b/c);
- Các đ/c thành viên BCD Trung ương;
- Các đ/c thành viên Tổ công tác;
- Các bộ, ngành trung ương có liên quan;
- Văn phòng Chính phủ;
- UBND các tỉnh thành phố trực thuộc TW;
- Sở NN&PTNT, VPĐP NTM các tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- Lưu: VT, VP.

**TL. BỘ TRƯỞNG
CHÁNH VĂN PHÒNG**

Lê Văn Thành